

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. +370 600 38904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybės
Peticijų komisijai

2025-12-
į 2025-11-28 prašymą Nr. P33-65

DĖL PRAŠYMO PATEIKTI NUOMONĘ DĖL ERIKO ŽILINSKO KREIPIMESI IŠDĖSTYTŲ PRAŠYMŲ IR SIŪLYMŲ

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijoje gauta Lietuvos Respublikos Vyriausybės Peticijų komisijos 2025 m. lapkričio 28 d. raštu Nr. P33-65 persiūsta Eriko Žilinsko 2025 m. lapkričio 18 d. peticija, kuria siūloma tobulinti asmenų įrašymo į politinių organizacijų sąrašus, įskaitant ir sąrašus, kurie teikiami į Politinių partijų narių sąrašų informacinę sistemą (toliau – PPNSIS), tvarką. Peticijoje įvardijami du alternatyvūs pasiūlymo variantai, t. y. nustatant, kad asmenų įtraukimas į PPNSIS priemonėmis teikiamus sąrašus būtų galimas tik esant asmens pasirašytam prašymui įstoti į politinę organizaciją arba sudarant galimybes asmenims PPNSIS priemonėmis teikti prašymą, draudžiantį įtraukti juos į bet kurios politinės organizacijos sąrašus. Teikiame nuomonę dėl Eriko Žilinsko 2025 m. lapkričio 18 d. peticijoje pateiktų pasiūlymų.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos politinių organizacijų įstatymo 6 straipsnio 1-2 dalies nuostatomis, politinės organizacijos veikia pagal savo įstatus, kuriuose, be kita ko, turi būti nurodyta įstojimo į politinę organizaciją ir išstojimo, pašalinimo iš jos sąlygos ir tvarka. Taigi, asmenų priėmimo ir narystės politinėje organizacijoje įforminimo tvarka nustatoma jos steigimo dokumentuose, o asmenų priėmimas į politinių organizacijų narius ir jų įtraukimas į narių sąrašus yra pačių politinių organizacijų atsakomybės sritis.

Pagal 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR) politinės organizacijos yra asmens duomenų valdytojai ir privalo laikytis šiame reglamente nustatytų reikalavimų. BDAR 5 straipsnio 1 dalies a punkte numatyta, kad asmens duomenų valdytojai privalo užtikrinti teisėtą, sąžiningą ir skaidrų asmens duomenų tvarkymą bei, remiantis šio straipsnio 2 dalimi, turi sugebėti įrodyti, kad laikosi 1 dalies nuostatų (atskaitomybės principas).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2011 m. vasario 22 d. įsakymo Nr. 1R-60 patvirtintų Politinių partijų narių sąrašų informacinės sistemos nuostatų 8 punktu, PPNSIS asmens duomenys tvarkomi siekiant nustatyti, ar politinės organizacijos narių sąrašas atitinka teisės aktų reikalavimus, sutikrinant pateiktų politinių organizacijų narių sąrašų duomenis

su Lietuvos Respublikos gyventojų registro ir Neveiksnių ir ribotai veiksnių asmenų registro duomenimis. PPNSIS nėra narystės politinėje organizacijoje registravimo sistema. Ji skirta tvarkyti duomenis, kurių reikia Teisingumo ministerijos teisės aktuose nustatytoms funkcijoms atlikti, kai politinės organizacijos teikia savo narių sąrašus patikrinimui dėl atitikimo įstatyme nustatytam politinės organizacijos narių skaičiui¹. PPNSIS atlieka techninį vaidmenį – automatiškai generuoja politinės organizacijos pateikto sąrašo įkėlimo datą ir laiką bei atlieka minėtą patikrą, tačiau PPNSIS nėra įdiegto funkcionalumo, kuris leistų įkelti ir saugoti narystę politinėje organizacijoje pagrindžiančius dokumentus ar kitą informaciją.

Atsižvelgiant į tai, peticijoje siūlomos alternatyvos – tiek siūlymas prieš įtraukiant asmenį į politinės organizacijos narių sąrašą gauti jo pasirašytą prašymą, tiek siūlymas teikti prašymus, draudžiančius įtraukti asmenis į politinių organizacijų sąrašus, pagal esamus PPNSIS funkcionalumus, šiuo metu negali būti įgyvendinamas. PPNSIS tobulinimo, plėtros ar modernizavimo darbai nėra atliekami ir planuojami.

Pažymėtina, kad numatoma nuo 2026 m. balandžio 1 d. PPNSIS pakeisti nauja Politinių organizacijų narių registro informacine sistema (toliau – POLONR IS). Pagal 2026 m. balandžio 1 d. įsigaliosiančio Politinių organizacijų įstatymo 8¹ straipsnio 1-2 dalies nuostatas, Politinių organizacijų narių registras – tai POLONR IS tvarkomas duomenų apie politinių organizacijų narius rinkinys, kurio objektas – politinių organizacijų nariai. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. vasario 15 d. nutarimu Nr. 98 patvirtintų Politinių organizacijų narių registro nuostatų 23 punktu, politinės organizacijos narys laikomas įregistruotu, kai jo duomenys įrašomi į Registrą ir jam suteikiamas Registro objekto identifikavimo kodas. Įregistravus politinės organizacijos narį, parengiamas pranešimas apie jo įregistravimą Registre ir per vieną darbo dieną nuo įregistravimo dienos elektroniniu būdu, jei politinės organizacijos narys nepageidavo kitaip, pateikiamas politinės organizacijos nariui ir politinės organizacijos vadovui arba jo įgaliotam asmeniui.

Atsižvelgiant į tai, manytume, kad peticijoje nurodytiems pasiūlymams, kurių tikslas – užtikrinti, kad asmenys nebūtų įtraukiami į politines organizacijas be jų žinios ar sutikimo, reikalingos priemonės gali būti įgyvendinamos ne per šiuo metu veikiančią PPNSIS, o per POLONR IS, kurioje narystės įregistravimas bus siejamas su asmens informavimu apie narystės pradžią konkrečioje politinėje organizacijoje.

Teisingumo ministrė

Rita Tamašunienė

Andrė Pakalniškė, mob. tel. +370 605 94281, el. p. andre.pakalniske@tm.lt

¹ Lietuvos Respublikos politinių organizacijų įstatymo 8 straipsnio 9 dalis.